

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1774

Vragen van de leden **Siderius** en **Van Gerven** (beiden SP) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de heffingskortingen die in mindering zijn gebracht op de AWBZ-premie* (ingezonden 18 april 2014).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 23 april 2014)

Vraag 1

Is het waar dat de bijdrage in de kosten van de kortingen (BIKK) een gedeeltelijke compensatie voor de derving van AWBZ-premie-inkomsten als gevolg van de systematiek van heffingskortingen is? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 1

Voor 2001 bestond er bij de loon- en inkomstenheffing een systeem met aftrekposten. Die aftrekposten drukten het belastbaar inkomen en daarmee de opbrengst van de inkomsten in de hoogste schijf. Voor personen die in de 3^e of 4^e schijf vielen, drukten de aftrekposten alleen de belastinginkomsten. Voor personen die in de 1^e of 2^e schijf vielen, drukten de aftrekposten zowel de belastingopbrengst als de AWBZ-, AOW- en ANW-premie-inkomsten. Sinds 2001 bestaan er heffingskortingen. Die drukken niet het belastbaar inkomen, maar worden in mindering gebracht op de te betalen loon- en inkomstenheffing. De heffingskortingen worden naar rato van het tarief in de eerste schijf verdeeld over belastingen, AWBZ-, AOW- en ANW-premie-inkomsten. Zeker omdat het belastingtarief in de eerste schijf heel laag is, leidde deze verandering tot hogere belastinginkomsten en lagere premie-inkomsten. Om de AWBZ, AOW en ANW voor de gedeerde premie-inkomsten te compenseren is de BIKK gecreëerd. De BIKK compenseerde vanaf 2001 het volledige effect van de introductie van de heffingskortingen (dat wil zeggen het volledig effect van de systeemverandering). Elk jaar wordt berekend hoe hoog de AWBZ-inkomsten zouden zijn geweest onder de oude en nieuwe systematiek, waarbij het verschil wordt gecompenseerd via de BIKK.

Vraag 2

In het jaar dat door de stijging van de heffingskortingen de BIKK in toenemende mate tekort schiet om het verschil tussen inkomsten uit AWBZ-premies en de gedane uitgaven te compenseren? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 2

De BIKK compenseert het effect van de omzetting van aftrekposten naar heffingskortingen. De BIKK compenseert dat effect elk jaar volledig. De BIKK compenseert niet het in de tijd toenemende premiedrukkende effect dat zou zijn opgetreden als nog gewerkt zou worden met aftrekposten.

Vraag 3

Kunt u in dit verband reageren op de volgende stelling: «Uitgaande van 12,15 procent van het premieplichtige inkomen in 2008 zou er voor circa 29,2 miljard euro aan AWBZ-premies moeten binnenkomen. Tabel 2.1 noemt een bedrag van 13,1 miljard euro aan premie-inkomsten. Het verschil ontstaat doordat de heffingskortingen in mindering komen op de opbrengsten van de premies. Door de sterke stijging van de heffingskortingen sinds 2001 staan de premieopbrengsten voor de volksverzekeringen, waaronder de AWBZ, steeds meer onder druk»¹ Is deze stellingname juist? Kunt u de in de stelling gemaakte berekening maken vanaf 1999 tot heden?

Antwoord 3

In de bovenstaande tekst lijkt voorbij te zijn gegaan aan het feit dat door de introductie van de heffingskortingen in 2001 het premieplichtig inkomen in 2001 fors is gestegen vanwege het vervallen van aftrekposten. In zowel 2000 als 2001 was het AWBZ-premiepercentage 10,25%. Uitgaande van dit percentage zou de AWBZ-premie voor heffingskortingen in 2000 14 miljard bedragen en in 2001 20 miljard. Bij de beoordeling van het werken met heffingskortingen dient deze extra premie-inkomst wel meegewogen te worden. De AWBZ-premie-inkomsten staan derhalve niet onder druk door de systematiek van de heffingskortingen. De AWBZ-premie-inkomsten worden wel beperkt naar de mate de toename van de heffingskortingen onder het oude systeem van aftrekposten de AWBZ-premie-inkomsten had gedrukt.

Vraag 4, 5, 6, 7 en 8

Kunt u een overzicht verstrekken vanaf 1999 tot en met 2013, met daarin opgenomen de inkomsten uit AWBZ-premies in het geval daarop geen heffingskortingen in mindering zouden zijn gebracht? Zo nee, waarom niet? Kunt u een overzicht verstrekken van het jaarlijkse saldo van premie-inkomsten minus uitgaven vanaf 1999 tot en met 2013, in het geval er geen heffingskortingen op de AWBZ-premie in mindering zouden zijn gebracht? Zo nee, waarom niet?

Kunt u een overzicht verstrekken van het jaarlijks aanwezige vermogen in het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten (AFBZ) vanaf 1999 tot met 2013, in het geval er geen heffingskorting op de AWBZ-premie in mindering zouden zijn gebracht? Zo nee, waarom niet?

Kunt u een overzicht verstrekken van de heffingskortingen die vanaf 1999 tot en met 2013 jaarlijks in mindering zijn gebracht op de opbrengst van de AWBZ-premie? Zo nee, waarom niet?

Kunt u een overzicht verstrekken van het verschil tussen de BIKK die vanaf 1999 tot en met 2013 jaarlijks in het AFBZ is gestort, en de voor die jaren gemiste inkomsten die er niet zouden geweest wanneer er geen heffingskortingen in mindering zouden zijn gekomen ten laste van de AWBZ-premie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4, 5, 6, 7 en 8

In de onderstaande tabel worden de in de vragen 4 tot en met 8 gevraagde cijfers weergegeven. In deze tabel zijn -zoals gevraagd- de fictieve premie-inkomsten weergegeven, zonder aftrek van de heffingskortingen en dus niet de premie-inkomsten zoals die onder het oude systeem van aftrekposten

¹ Langdurige zorg verzekerd: Over de toekomst van de AWBZ, Sociaal Economische Raad, 18 april 2008, bladzijde 31

zouden zijn geweest. De fictieve premie-inkomsten in onderstaande tabel, en daarmee ook het fictieve saldo van het fonds en het fictieve vermogen van het fonds zijn dus veel hoger dan ze onder het oude systeem van aftrekposten daadwerkelijk zouden zijn geweest. In de laatste kolom wordt het verschil getoond tussen de BIKK en de heffingskortingen die in mindering zijn gebracht op de «bruto AWBZ-premie». Ook daarbij wordt voorbijgegaan aan het feit dat onder het systeem van aftrekposten de AWBZ-premie lager zou zijn geweest.

Tabel Fictieve AWBZ-cijfers zonder heffingskortingen (in miljarden euro's)

	Fictieve premie-inkomst zonder aftrek heffingskortingen	Fictief saldo fonds zonder aftrek heffingskortingen	Fictief vermogen fonds zonder aftrek heffingskortingen	Vershil BIKK en fictieve meer opbrengst zonder aftrek heffingskortingen
1999	13	1	1	0
2000	14	0	1	0
2001	20	7	7	7
2002	20	6	14	7
2003	26	13	26	8
2004	30	15	42	8
2005	30	15	57	9
2006	28	14	70	9
2007	27	14	85	9
2008	30	13	98	10
2009	29	11	109	10
2010	30	12	121	10
2011	31	13	135	10
2012	32	11	146	10
2013	33	15	160	15

Vraag 9

Kunt u deze vragen beantwoorden voor 12.00 uur op dinsdag 22 april a.s.?

Antwoord 9

Ja.